

Torsby kommun

torsby.kommun@torsby.se

Rektorerna vid Stjerneskolans

Bengt.Melin@torsby.se

Anders.Nilsson@torsby.se

Ronnie.Palmquist@torsby.se

Beslut för gymnasieskola och gymnasie- särskola

efter tillsyn av Stjerneskolans
i Torsby kommun

Tillsyn i Stjerneskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Torsby kommun under hösten 2012 och vintern 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stjerneskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 och 23 januari 2013.

Fakta om skolan

Stjerneskolans gymnasiala utbildning omfattar tretton nationella program, introduktionsprogram samt gymnasiesärskola. På skolan finns idrottsutbildningar med riksiddrottsgymnasium för längdskidor och skidskytte samt nationella idrottsutbildningar för skicross, alpin skidsport, friidrott och fotboll.

Gymnasiesärskolan erbjuder specialutformade program med inriktning mot barn- och fritid, handel och turism, hantverk och omvårdnad samt individuella program med verksamhetsträning och yrkesträning. Nationella program erbjuds i samverkan inom Värmlands län och kommer i och med förändringen av gymnasiesärskolan att erbjudas i Torsby kommun.

Vid skolan finns dessutom vuxenutbildning som bedöms i ett separat beslut. Vuxenutbildningen bedöms i ett separat beslut.

Stjerneskolan har knappt 600 elever totalt och elevantalet har varit sjunkande under de senaste åren. Stjerneskolan består av tre skolenheter som leds av var sin rektor. Skolenhet 1 omfattar fem yrkesprogram och specialidrotten. Skolenhet 2 omfattar fyra högskoleförberedande program, ett yrkesprogram och introduktionsprogram. Skolenhet 3 omfattar tre yrkesprogram, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt svenska för invandrare. Inför nästa läsår avser kommunen att slå samman de tre skolenheterna till en skolenhet med en ansvarig rektor.

Den genomsnittliga betygspoängen för gymnasieprogrammen är 14,2 för elever som avslutade sin utbildning vårterminen 2012. Detta är i paritet med genomsnittet för riket som är 14,0. Detta värde har med små variationer legat på samma nivå under den senaste femårsperioden. Genomsnittlig betygspoäng varierar mellan programmen med lägst värde för medieprogrammet (10,0) och industriprogrammet (12,3) att jämföra med riket (13,4 respektive 11,8) och högst värde för samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet (16,4) att jämföra med riket (14,6 respektive 16,0). Andelen elever med slutbetyg läsåret 2011/12 varierade mellan programmen med lägst andel på medieprogrammet (78 procent) och mellan 90 och 100 procent på övriga program. Andelen behöriga till universitets- och högskolestudier var 85 procent, vilket är lägre än andelen i riket som var 87 procent. Andelen elever med fullföljd

utbildning inom fyra år är 83 procent, vilket är högre än andelen i riket som är 76 procent. I samtliga avseenden ligger kvinnornas resultat högre än männens.

Överensstämmelsen mellan resultat på nationella kursprov och satta betyg varierar mellan de olika kurserna. Störst är avvikelsen i kursen engelska 5 där en stor andel av eleverna fått betyg som är högre än resultaten på det nationella kursprovet.

För gymnasiesärskolan redovisar skolenheten att fyra elever avslutade sin utbildning år 2012. Samtliga elever hade fullständiga betyg.

Skolenheten redovisar inga kunskapsresultat för introduktionsprogrammen.

Helhetsbedömning

Kunskapsresultaten vid Stjerneskolans ligger som helhet i paritet med riket men måluppfyllelsen måste öka. Särskilt måste andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier öka. Det finns också anledning för skolan att analysera resultaten på industriprogrammet och medieprogrammet eftersom dessa program har en låg genomsnittlig betygspoäng. Analysen behöver göras även om medieutbildningen inte längre kommer att erbjudas. Andelen av skolans elever som fullföljer sin utbildning inom fyra år är förhållandevis hög. Att idrottselevernars utbildning är fyraårig kan vara en del av förklaringen, men det finns anledning att ytterligare analysera kunskapsresultaten i förhållande till den utbildning som erbjuds och det stöd eleverna får i sina studier. Om elever behöver fyra år för att fullfölja sin utbildning kan detta vara ett tecken på att eleverna inte får särskilt stöd i tillräcklig omfattning.

Skolans kvalitetsarbete dokumenteras i en kvalitetsredovisning som till sitt innehåll är en verksamhetsredogörelse. Kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbete redovisas i liten omfattning och de resultat som redovisas analyseras inte och kan därmed inte utgöra grunden för ett utvecklingsarbete på skolan.

Värdegrundsarbetet på Stjerneskolans måste utvecklas. Ingen kartläggning har gjorts av elevernas attityder i frågor som rör människors olikheter. Det saknas ett strukturellt arbete och en arena för samtal kring dessa frågor.

Stjerneskolans är indelad i tre skolenheter, men skolenheterna har ingen praktisk betydelse. Skolan fungerar som en skolenhet med gemensamma dokument och gemensam organisation. Skolinspektionen bedömer att rektorerna i nuvarande organisation inte kan genomföra det uppdrag som regleras i författningarna. Ansvarig nämnd har emellertid beslutat att Stjerneskolans framgent ska utgöra en skolenhet med en ansvarig rektor.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Torsby kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Skolan ska systematiskt arbeta med att eleverna ska tillägna sig grundläggande värderingar, attityder och färdigheter som krävs för att kunna vara aktiva i samhällslivet
- I planeringen av verksamheten vid varje skolenhet ska utformningen av elevernas inflytande anges
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på undervisningens innehåll

Motivering

Enligt läroplanerna ska undervisningen förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Utbildningen inom skolväsendet syftar enligt skollagen till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I läroplanen anges att människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och värdera. Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Läroplanerna anger att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Utformningen av inflytandet ska anges i den planering av verksamheten som föreskrivs i bestämmelserna om systematiskt kvalitetsarbete.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorer framgår att skolan i undervisningen inte kontinuerligt ger eleverna möjlighet att utveckla insikten om de

värden som ligger i människors olikheter. Intervjuade elever anger exempelvis att det finns olika attityder bland elever när det gäller sexuell läggning. De menar att det nog skulle vara svårt att vara homosexuell och vara elev på Stjerneskolans. De uppger också att detta pratar man inte om förutom i religionsämnet i årskurs 3, då eleven är nära slutet av sin tid i gymnasieskolan. Skolan saknar ett strukturellt arbete och en arena för samtal kring människors olikheter. Inte heller enligt skolans likabehandlingsplan arbetar man främjande med dessa frågor.

Elever och lärare uppger i intervjuer att elevernas inflytande på undervisningen ofta begränsas till när och hur olika arbetsområden behandlas. Eleverna har sällan möjlighet att påverka vilket innehåll som ska behandlas. Variation finns dock mellan ämnen och program. Lärarna menar att det är lättare att ge eleverna inflytande i programgemensamma ämnen än i gymnasiegemensamma ämnen. Rektorerna menar att arbetet med elevernas delaktighet och inflytande är ett utvecklingsområde för skolan. De framhåller dock att eleverna med idrottsinriktning i högre utsträckning har inflytande över sin utbildning än övriga elever. I skolans planering finns inte angivet hur utformningen av elevernas inflytande ska se ut.

Av utredningen framgår att Stjerneskolans elever inte har ett reellt inflytande på undervisningens innehåll. Utformningen av elevernas inflytande anges inte i planeringen av verksamheten. På skolan finns inte heller något systematiskt arbete för att eleverna ska tillägna sig grundläggande värderingar, attityder och färdigheter som krävs för att kunna vara aktiva i samhällslivet. Därmed uppfyller verksamheten inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap 9 och 14 §§ skollagen, Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden/Lpf 94 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden samt Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det ska för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som innehåller konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån aktuell kartläggning

- Det ska för varje skolenhet finnas ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolenheten

Motivering

Plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid Stjerneskolan finns en likabehandlingsplan som även omfattar en plan mot kränkande behandling. Skolan genomför regelbundet enkätundersökningar om trygghet och trivsel, men resultatet av dessa undersökningar används inte som ett underlag för den årliga planen mot kränkande behandling. Planen är gemensam för samtliga tre skolenheter och respektive skolenhets behov går inte att utläsa i planen. Av intervjuer och skolans likabehandlingsplan framgår att man inte systematiskt tagit reda på vilka insatser som behöver genomföras på gymnasieskolans olika skolenheter och i gymnasiesärskolan när det gäller arbetet med normer och värden.

Av utredningen framgår att Stjerneskolans årliga plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav då den inte tydligt anger vilka konkreta åtgärder som, utifrån den aktuella kartläggning, avses påbörjas och genomföras vid respektive skolenhet under det kommande året. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas vid varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Vid Stjerneskolan har gemensamma ordningsregler utarbetats för hela skolan tillsammans med eleverna.

Utredningen visar att skolenheterna saknar ordningsregler för skolenheten som har utarbetats under medverkan av eleverna på enheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

5 kap. 5 §, 6 kap. 6–8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Varje skolenhet ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det

Motivering

Enligt gymnasieförordningen och gymnasiesärskoleförordningen ska en elev få studiehundledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Vid Stjernegymnasiet erbjuds studiehundledning på modersmålet i dari och holländska, men elever i behov av studiehundledning i andra språk får inte detta. Både i gymnasieskolan och i gymnasiesärskolan finns enligt rektorer och lärare elever i behov av studiehundledning på modersmålet i andra språk än de nämnda. Dessa elever får inte detta trots att det kanske är den form av särskilt stöd som eleverna har störst behov av.

Av utredningen framgår att inte alla elever i behov av studiehundledning på sitt modersmål får detta. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

9 kap. 9 § 2010 års gymnasieförordning / 8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning / 5 kap. 11 § 1994 års gymnasiesärskoleförordning

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor vid varje skolenhet ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Rektor vid varje skolenhet ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar vidare för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Den kvalitetsredovisning från läsåret 2011/12 som Skolinspektionen tagit del av är gemensam för alla skolenheterna och innehåller en beskrivning av några kunskapsresultat samt resultat från skolans elevenkäter. Kvalitetsredovisningen bygger på kurs- ämnes och programnivåmässiga utvärderingar, men dessa syns inte i den samlade redovisningen. Elevenkäterna fokuserar på värdegrundsfrågor och inflytandefrågor, men inte heller detta syns i kvalitetsredovisningen annat än som summariska sifferredovisningar. I planeringen saknas också en beskrivning av hur elevernas inflytande ska utformas. Det saknas en analys av uppnådda resultat vid varje skolenhet och därmed saknas också en systematisk utvärdering av arbetet som kan ligga till grund för att formulera åtgärder för att förbättra resultaten. I intervjuer med lärare och rektorer framkommer att resultat och utvärderingar diskuteras i arbetslagen, men detta förs inte vidare till rektor och dokumenteras inte. En koppling mellan elevernas uppnådda resultat och skolans utvecklingsbehov saknas. Rektorerne uppger att kvalitetsarbetet inte varit prioriterat under det senaste läsåret.

Av utredningen framkommer att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på Stjernegymnasiet bestående av planering, uppföljning och utveckling. Verksamhetens resultat följs inte upp och analyseras inte. Underlag saknas därmed för att utveckla utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap 4–6 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning**

Torsby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektor ska besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut som följer av författningarna

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen och andra förordningar.

Enligt rektorerna och förvaltningen organiseras Stjerneskolans i tre skolenheter. Skolenhet 1 omfattar fem yrkesprogram och specialidrotten. Skolenhet 2 omfattar fyra högskoleförberedande program, ett yrkesprogram och introduktionsprogram. Skolenhet 3 omfattar tre yrkesprogram, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt svenska för invandrare. Varje skolenhet leds av en rektor där varje rektor bland annat har ansvar för elever och personal. Vid intervjuer framgår att elever och lärare vet vem som är deras rektor. Det framgår dock vid samtal med rektorerna att skolenheternas inre organisation inte är tydliggjorda utifrån att Stjerneskolans är flera skolenheter med var sin rektor. Detta gäller exempelvis för planen mot kränkande behandling som inte utgår från behoven vid skolenheterna och ordningsreglerna som inte är upprättade för varje skolenhet. Inte heller kvalitetsarbetet genomförs och dokumenteras för varje skolenhet. Till stor del är skolenheterna även beroende av varandra då det gäller elevhälsa, schema, lärare, lärosalar och utrustning. En översyn av skolenhetsorganisationen har gjorts på förvaltningsnivå och beslut har fattats att Stjerneskolans ska bli en skolenhet med en ansvarig rektor.

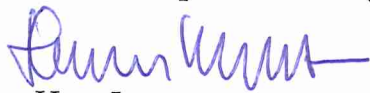
Av utredningen framgår att skolenheternas inre organisation inte är tydliggjorda utifrån att Stjerneskolans är tre skolenheter med var sin rektor. Samtliga bestämmelser i skolförfattningarna som gäller för en skolenhet ska tillämpas och kunna tillämpas vid en skolenhet oberoende av de andra, vilket inte är fallet på Stjerneskolans. Varje rektor måste fullt ut ha möjlighet att ta det ansvar som författningarna lägger på en rektor för en skolenhet och ha möjlighet att besluta om sin enhets inre organisation. För detta krävs bland annat att respektive rektor har full autonomi inom sin enhet och möjlighet att utforma elevinflytandet och det särskilda stödet samt uppföljning och analys av kunskapsresultat och resultatet av värdegrundsarbetet för den egna enheten för att därigenom kunna fatta beslut om eventuella förändringar. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen förläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 9 och 10 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Anna Wide och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Barbro Nässén

Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).